

שבת כג: (ש2 מסוף הצרות) עד כד: (המשנה)

ביאורי מושגים
הפטרה בנביא - הגמרא מזכירה שבמנחה של שבת הפטירו בנביא. הראשונים נחלקו מהי טיבה של הפטרה זו:
רש"י מסביר שהיה מנהג קדום להפטיר במנחת שבת 10 פסוקים מהנביאים, מנהג זה בוטל ע"י הפרסים. תוס' מקשה על רש"י מהגמרא במגילה (כא.) שם נקבע במפורש שאין להפטיר במנחה.
תוס' מסבירים שהמנהג היה לקרוא במנחה בספרי כתובים.

ציטוט מהמשנה

אין מדליקים בשבת שמן שרפה - שמן של תרומה טמאה.

המשנה הבאה קובעת שגם ב"ר"ט אין להדליק בשמן שריפה. מדוע ?

רבה: בשבת - מחשש שמא יטה, ב"ר"ט (שבו מותר להטות) - מחשש שיבוא להדליק בשמן זה בשבת.

רב חסדא: האיסור הוא רק ב"ר"ט שחל בע"ש.
 טעם האיסור הוא משום שאין שורפים קדשים ב"ר"ט.

הברייתא מסייעת להסברו של ר"ח.

הראשונים נחלקו האם איסור התורה של שריפת קדשים כולל גם תרומה או שזוהי תוספת של חכמים.

הזכרת קדושת היום בברכת המזון

1. **בחנוכה** אין חובה להזכיר (כיוון שזהו חג דרבנן) ואם **רוצה** **יזכיר** בברכת הארץ - ההודאה (הברכה השניה).
2. **בר"ח** (שחיבו מהתורה) **חייבים** להזכיר למרות שאין בו איסור מלאכה.
3. בסעודות של ערב **תענית** אין **מזכירים**. ובתפילה מזכירים.

כל שאר הזכרות מתבצעות בברכת ירושלים (הברכה השלישית).
בחנוכה מזכירים **בהודאה**.

דין זה נלמד מההזכרה **בתפילה** המתבצעת גם היא בברכת ההודאה.

הזכרת קדושה מסוג X בתפילה שמקורה בקדושה מסוג Y

1. הזכרת חנוכה במוסף ר"ח - **רב הונא**, ורב יהודה: אין להזכיר. ר' יוחנן, ורב נחמן: יש להזכיר.
2. הזכרת ר"ח **בהפטרת השבת** - **רב**: אין להזכיר.
3. הזכרת י"ט **בהפטרת מנחה של שבת** - **רב**: אין להזכיר.
4. הזכרת י"ט בברכת מעין שבע **שביל שבת** - **ריב"ל**: אין להזכיר.
5. הזכרת **שבת** בתפילת נעילה של **יום כיפור** - **ריב"ל**: יש להזכיר.

להלכה פוסקים כריב"ל. **לכן בכל המקרים הללו חוץ מסעיף 4 מזכירים**.
 ברכת מעין 7 שונה משאר התפילות כיוון שברכת מעין 7 היא תקנה נקודתית של חכמים ולא חלק מהותי מתפילות היום.

הראשונים נחלקו ביחס לסעיף 2: **רש"י**, הרמב"ן, הרמב"ם וראשונים אחרים: כבכל המקרים האחרים מזכירים ר"ח בהפטרת שבת.
בעה"מ, תוספות וראשונים אחרים: בר"ח אין כלל תשתית להפטרה ולכן לא מזכירים ר"ח בברכת ההפטרה.

ציטוט מהמשנה

הדלקה בחלב:
ת"ק: אין מדליקים.
נחום המדי: מדליקים במבושל.
חכמים: אין מדליקים.

ההבדל בין חכמים לת"ק הוא בשאלה האם מותר
להדליק בחלב שעורב בו שמן נוסף.
הגמרא לא הצליחה לגלות מי מביניהם הוא המתיר ומי
הוא האוסר.